Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0345

Непрекъснати хибридни атаки от страна на Беларус срещу Литва

Резолюция на Европейския парламент от 18 декември 2025 г. относно непрекъснатите хибридни атаки от страна на Беларус срещу Литва (2025/3025(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид своите предходни резолюции относно Беларус, Русия и Украйна,

– като взе предвид изявлението от 29 октомври 2025 г. на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, от името на ЕС относно хибридните действия на Беларус по външната граница на ЕС,

– като взе предвид Устава на Организацията на обединените нации, Заключителния акт от Хелзинки и основните принципи на международното право,

– като взе предвид член 136, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че Беларус засили хибридните си операции срещу Литва, включително разполагането на безпилотни летателни апарати (БЛА) и навлизането на аеростати, кибератаките и кампаниите за дезинформация, и продължава да инструментализира миграцията;

Б. като има предвид, че тези действия трябва да се разбират в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна и нейната по-широка стратегия за дестабилизиране на ЕС и НАТО; като има предвид, че Беларус е платформа за хибридните операции на Русия срещу Европа; като има предвид, че оценките на разузнаването и сигурността в целия ЕС показват, че беларуската хибридна тактика е тясно свързана с по-широката стратегия на Русия за враждебност срещу ЕС и неговите държави членки и допринася за нея;

В. като има предвид, че от 2024 г. насам Литва е регистрирала стотици нарушения на въздушното пространство от обекти, изстреляни от Беларус, включително метеорологични балони, нито един от които не е бил нотифициран на авиационните органи, което представлява нарушение на международните правила за безопасност и на суверенитета на Литва;

Г. като има предвид, че тези навлизания, включително в близост до летищата на Вилнюс и Каунас, застрашават човешки живот, подкопават сигурността и нарушават гражданското въздухоплаване и вече причинили 19 затваряния на летища и са засегнали стотици полети и десетки хиляди пътници, предизвиквайки значителни икономически загуби;

Д. като има предвид, че литовските органи съобщиха за сериозна ескалация на хибридните дейности с произход от Беларус, като през 2023 г. са открили три аеростата, през 2024 г. – 184 и през 2025 г. – около 700 аеростата и 200 дрона;

Е. като има предвид, че литовските служби за сигурност са открили отломки от изстрелвани от Беларус безпилотни летателни апарати и аеростати, които показват контролирано изстрелване, бордова електроника и в един случай – наличие на взривни материали;

Ж. като има предвид, че след решението на Литва временно да затвори границата си с Беларус де факто управляващите беларуски органи започнаха да извършват икономическа принуда, задържайки европейски товарни превозни средства, заплашвайки да ги конфискуват и възпрепятствайки законната трансгранична търговия;

З. като има предвид, че от 2021 г. насам Беларус систематично инструментализира миграцията, като насочва незаконни мигранти към литовската граница като умишлена стратегия за дестабилизация; като има предвид, че взети заедно, навлизанията на безпилотни летателни апарати и аеростати, дезинформационните кампании и граничният натиск представляват модел на координирана хибридна агресия срещу Литва и ЕС;

И. като има предвид, че на 9 декември 2025 г., след рязко увеличаване на броя на аеростатите, изстрелвани от Беларус, Литва обяви извънредно положение в цялата страна и разреши свалянето на безпилотни летателни обекти;

Й. като има предвид, че Беларус се опита да отклони отговорността, като невярно обвини Литва в шпионаж и изфабрикувани доказателства, повтаряйки установените руски тактики за информационна война, насочени към подкопаване на общественото доверие и отклоняване на отчетността; като има

предвид, че противодействието на подобни актове изисква координация на равнището на ЕС и НАТО;

К. като има предвид, че Беларус поддържа все по-тясно военно и разузнавателно сътрудничество с Русия и зависи все повече от нея, включително споделени структури за противовъздушна отбрана, трансфер на технологии в системи за безпилотни летателни апарати и координирани хибридни операции, насочени срещу държави – членки на ЕС; като има предвид, че тези хибридни атаки служат на стратегическите интереси на Кремъл, като изпитват системите за противовъздушна отбрана и откриване, проучват праговете на реагиране и подкопават сближаването на НАТО и ЕС;

Л. като има предвид, че източният фланг на ЕС представлява стратегическа зона за цялостната сигурност на Европа и следователно изисква укрепена инфраструктура, разширен капацитет за наблюдение и ефективни механизми за бързо подсилване; като има предвид, че опитът на Литва показва спешната необходимост от координирани действия на ЕС, ефективни и иновативни способности за борба с безпилотни летателни апарати, технологии за защита на границите и бърз обмен на информация между държавите членки;

М. като има предвид, че Пътната карта за запазване на мира и отбранителната готовност до 2030 г. посочва Европейска инициатива за защита от дронове и Бдителност по източния фланг като инициативите, които следва да бъдат стартирани първи;

Н. като има предвид, че САЩ взеха решение да отменят някои санкции срещу Беларус без предварителна координация с ЕС;

1. решително осъжда продължаващите хибридни атаки на Беларус срещу Литва и следователно срещу ЕС, включително навлизанията на безпилотни летателни апарати и аеростати, инструментализираната миграция, икономическата принуда, операциите за контрабанда, военните провокации, кибератаките и спонсорираната от държавата дезинформация; счита, че тези атаки са умишлени, координирани и враждебни и са част от по-широка стратегия, ръководена от Русия, за подкопаване на ЕС, правителствата на държавите членки и НАТО;

2. осъжда ответните мерки, предприети от режима на Лукашенко срещу Литва, включително незаконното задържане и сплашване на европейски оператори на товарни превози, които съставляват актове на принуда, насочени към държава – членка на ЕС;

3. изразява пълна солидарност с Литва и други държави членки, срещу които са насочени беларуски хибридни атаки; отново заявява, че заплахите за сигурността на една държава членка

засягат ЕС като цяло и изискват единен отговор;

4. изисква Беларус незабавно да прекрати всички хибридни атаки срещу Литва и други държави членки, включително изстрелването на безпилотни устройства, контрабандата, подкрепяната от режима организирана престъпност, дезинформацията, икономическата принуда, вербуването от служители на разузнаването и инструментализирането на миграцията, незабавно да освободи всички европейски превозвачи и тяхното имущество, да ги компенсира за всички финансови загуби и да гарантира безопасността на гражданското въздухоплаване и граничните пунктове; осъжда режима на Лукашенко за подстрекаването към актове на саботаж и други враждебни действия, насочени срещу Литва и други държави – членки на ЕС, предоставянето на оперативна подкрепа за тези действия и предлагането на сигурно убежище на извършителите, както е видно от неотдавнашното взривяване на железопътна линия в Полша и от предоставянето на убежище на извършилите убийството на полския войник Матеуш Ситек, който беше убит на полско-беларуската граница; призовава за незабавно прекратяване на тези враждебни действия и за предаване на правоприлагащите органи на лицата, отговорни за горепосочените тежки престъпления;

5. изцяло подкрепя правото на Литва да предприема пропорционални мерки срещу всякакви атаки, за да защити своя суверенитет, обществения ред и безопасността на въздухоплаването, включително прихващането или неутрализирането на безпилотни летателни обекти с произход от Беларус;

6. изразява съжаление относно липсата на координация във връзка с частичната отмяна на санкциите на САЩ срещу Беларус на 13 декември 2025 г., което подкопава солидарността и колективната подкрепа за членовете на ЕС и НАТО, срещу които са насочени беларуските хибридни атаки; подчертава, че изявленията на специалния пратеник на САЩ в Беларус относно де факто управляващите беларуски органи, а именно, че те уверяват, че изстрелванията на аеростати ще бъдат спрени, показват признаване на отговорността и са от значение за установяването на отговорност на държавата съгласно международното право;

7. отново заявява, че не признава Александър Лукашенко за законен президент на Беларус; подчертава, че всяко преразглеждане на санкциите на ЕС срещу Беларус или ангажиране с нея трябва да бъде строго обвързано с условието Беларус да извърши трайна, проверима и необратима системна промяна, включително освобождаване на оставащите над 1100 политически затворници; призовава за солидарност при справянето със заплахите, породени от режима на Лукашенко,

по-специално тези, породени от създаденото от държавата използване на миграцията като оръжие; решително осъжда използването на миграцията за политически цели от де факто управляващите беларуски органи;

8. призовава за по-задълбочено сътрудничество между ЕС и НАТО в областта на разузнаването по отношение на сигурността на въздушното пространство и борбата с хибридните заплахи; призовава за засилено сътрудничество между ЕС и НАТО с цел наблюдение на въздушното пространство на Литва, включително единни протоколи за класификация на произшествията, засилени ротации на въздушните полицейски сили и координирани ответни действия при неразрешено навлизане на аеростати или безпилотни летателни апарати; подчертава необходимостта от редовни съвместни учения, симулиращи хибридни въздушни заплахи; призовава държавите членки да гарантират бърза трансгранична мобилност на военни активи и активи в областта на сигурността, включително способности за противовъздушна отбрана и противодействие на безпилотни летателни апарати, в подкрепа на Литва;

9. призовава държавите членки и съюзниците от НАТО да направят преоценка на настоящите стратегически и оперативни рамки за справяне с хибридни заплахи с оглед засилване на възпирането, готовността и навременната реакция, като се премине от реактивен подход към проактивно възпиране;

10. подчертава, че защитата и издръжливостта на критичната инфраструктура, включително транспортната и авиационната инфраструктура, трябва да бъдат структурно интегрирани и подходящо финансирани в следващата многогодишна финансова рамка (МФР);

11. призовава Комисията и Frontex, при пълно зачитане на нейния мандат, да подкрепят засилването на наблюдението на границите и въздушното пространство на Литва чрез използване на допълнителни сензори, патрулни самолети, мобилни комплекти за борба с безпилотни летателни апарати и анализ на заплахите в реално време; отбелязва, че хибридните тактики на Беларус разкриват структурни уязвимости, които изискват колективен отговор от ЕС; приветства Европейската инициатива за защита от дронове като водещ европейски проект за откриване, проследяване и противодействие на враждебни безпилотни летателни системи; приветства предложената инициатива „Бдителност по източния фланг“, насочена към интегриране на способностите за противовъздушна отбрана и противодействие на дронове и наземната и морска сигурност в регионите на Балтийско и Черно море; призовава Комисията да подготви мерки за защита на инфраструктурата на трансевропейската транспортна мрежа и да гарантира

непрекъснатостта на трансевропейските транспортни услуги срещу бъдещи хибридни атаки; призовава за бързо осъществяване на тези проекти;

12. призовава за по-тясно сътрудничество между ЕС и Украйна в областта на технологиите за дронове, в системите за борба с безпилотните летателни апарати, киберзащитата и издръжливостта на хибридни заплахи, като признава експертния опит на Украйна за стратегически ценен за сигурността на ЕС;

13. приветства неотдавнашното приемане на нов критерий за санкции, обхващащ хибридните атаки срещу държави членки; призовава Съвета да приеме допълнителни целенасочени санкции срещу беларуски длъжностни лица, държавни и частни субекти и физически лица, участващи в производството и разгръщането на безпилотни летателни апарати и във всички други хибридни операции, насочени срещу критична инфраструктура, икономически дейности и демократични институции; призовава Съвета да предприеме допълнителни секторни мерки срещу Беларус, включително разширени ограничения в сектора на въздухоплаването и финансовия сектор, допълнителни забрани за внос и инвестиции, по-широки забрани за услуги, ограничения на достъпа до управленски роли в критична европейска инфраструктура и забрани за приемане на дарения от де факто управляващите беларуски органи и от субекти, които са публична собственост;

14. призовава ЕС и държавите членки да се стремят към международна отчетност за действията на Беларус, включително заплахите за гражданското въздухоплаване, незаконното задържане на оператори на товарни превози от ЕС и транснационалните репресии срещу беларуски граждани, пребиваващи в държави – членки на ЕС, и да повдигат тези въпроси на съответните международни форуми;

15. призовава настоятелно Съвета да включи приоритетите в областта на сигурността по източните граници в следващата МФР, като гарантира устойчиви инвестиции на ЕС в противодействие на хибридни заплахи, и да подобри издръжливостта на критичната инфраструктура, военната мобилност и отбранителните технологии на ЕС;

16. отхвърля беларуската дезинформация, разпространяваща изфабрикувани доказателства или твърдения за шпионаж; призовава ЕС и държавите членки да засилят стратегическата комуникация, да противодействат на дезинформацията, публично да оповестяват източника на враждебни актове и да изпълнят препоръките, съдържащи се в доклада на Ниенистьо, за да изградят обществена издръжливост;

17. призовава европейските предприятия, по-специално превозвачите, да направят преоценка на рисковете за сигурността, свързани с извършването на стопанска дейност в Беларус, и да предприемат подходящи защитни мерки;

18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на държавите членки на ЕС, на НАТО, ООН и на де факто управляващите беларуски органи.